

گزارشی از وضعیت کتابخانه‌های عمومی استان چهارمحال و بختیاری

موقعیت استان

استان چهارمحال و بختیاری در بخش مرکزی رشته کوه‌های زاگرس و در جنوب غربی کشور قرار گرفته است. این استان از شمال و مشرق به استان اصفهان، از شمال غربی به استان لرستان، از جنوب به استان کهگیلویه و بویراحمد و از غرب به استان خوزستان محدود است.

مساحت استان ۱۶۵۳۳ کیلومتر مربع می‌باشد. بر اساس آخرین تقسیمات کشوری این استان دارای ۵ شهرستان (شهرکرد، مرکز استان، بروجن، فارسان، لردگان و اردل)، ۱۸ شهر، ۱۵ بخش و ۳۵ دهستان است. با توجه به سرشماری سال ۱۳۷۵ جمعیت استان بالغ بر ۷۵۷۰۰۰ نفر بوده است که ۴۵/۱ درصد در مناطق شهری و ۵۴/۹ درصد در مناطق روستایی سکونت دارند.

موقعیت آموزشی - فرهنگی

بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی مراکز آموزشی و فرهنگی در این استان رشد چشمگیری داشته است و علاوه بر مراکز آموزشی - علمی که در حال احداث است دارای ۱۳ مرکز آموزش عالی، بیش از ۶ حوزه علمیه، ۱۲۲ دبیرستان، ۱۲۷ مدرسه راهنمایی و ۱۸۱ دبستان است که بیشترین اعضا و مراجعین به کتابخانه‌های عمومی این استان را دانشجویان و دانش‌آموزان تشکیل می‌دهند.

موقعیت کتابخانه‌ها

تعداد کتابخانه‌های عمومی استان در اوایل انقلاب اسلامی ۵ واحد بوده است. که به علت علاقه و گرایش مردم این استان به کتاب و کتابخانه به ۲۷ واحد افزایش یافته است (تعداد ۲۳ واحد آن فعال و ۴ واحد در مرحله آماده‌سازی). تعداد کتابهای موجود در کتابخانه‌های استان ۱۷۷۸۴۸ جلد (به ازاء هر ۴ نفر یک جلد) و تعداد مجلات ۴۳۲۹۴ نسخه است. کتابخانه‌های استان توسط ۶۵ نفر نیروی انسانی (اعم از کتابدار و خدمتگزار) اداره می‌شوند که از این تعداد، ۲۹ نفر رسمی و دارای پست سازمانی، و ۳۶ نفر دیگر روزمزد هستند. تعداد ۲ نفر نیز به عنوان مأمور خدمت از کتابخانه‌های عمومی استان در اداره کل مشغول انجام وظیفه می‌باشند. تعداد اعضای فعال کتابخانه‌ها ۹۱۷۹ نفر و تعداد مراجعین مرد ۲۷۱۸۹۹ نفر و مراجعین زن ۲۲۲۲۹۷ نفر در طول سال است. ضمناً سالیانه حدود ۳۴۳۵۶۵ جلد کتاب جهت مطالعه امانت داده می‌شود. کتابهای امانت داده شده به ترتیب اولویت شامل موضوعات زیر است:

- ادبیات	۲۲۶۸ جلد
- کمک آموزشی	۱۹۳۸ جلد
- دین	۱۸۰۷ جلد
- داستان	۱۸۰۷ جلد
- تاریخ و جغرافیا	۱۳۳۹ جلد
- علوم خالص	۱۱۷۶ جلد
- علوم عملی	۱۰۶۴ جلد
- علوم اجتماعی	۹۱۷ جلد
- سرگذشت‌نامه‌ها	۷۹۰ جلد

تعداد کتابخانه‌های عمومی استان در اوایل انقلاب اسلامی ۵ واحد بوده است. که به علت علاقه و گرایش مردم این استان به کتاب و کتابخانه به ۲۷ واحد افزایش یافته است (تعداد ۲۳ واحد آن فعال و ۴ واحد در مرحله آماده‌سازی). تعداد کتابهای موجود در کتابخانه‌های استان ۱۷۷۸۴۸ جلد (به ازاء هر ۴ نفر یک جلد) و تعداد مجلات ۴۳۲۹۴ نسخه است. کتابخانه‌های استان توسط ۶۵ نفر نیروی انسانی (اعم از کتابدار و خدمتگزار) اداره می‌شوند که از این تعداد، ۲۹ نفر رسمی و دارای پست سازمانی، و ۳۶ نفر دیگر روزمزد هستند. تعداد ۲ نفر نیز به عنوان مأمور خدمت از کتابخانه‌های عمومی استان در اداره کل مشغول انجام وظیفه می‌باشند. تعداد اعضای فعال کتابخانه‌ها ۹۱۷۹ نفر و تعداد مراجعین مرد ۲۷۱۸۹۹ نفر و مراجعین زن ۲۲۲۲۹۷ نفر در طول سال است. ضمناً سالیانه حدود ۳۴۳۵۶۵ جلد کتاب جهت مطالعه امانت داده می‌شود. کتابهای امانت داده شده به ترتیب اولویت شامل موضوعات زیر است:

سطح زیربنا و تجهیزات

سطح زیربنا کتابخانه‌های عمومی این استان ۱۰۶۹۷ مترمربع است که نسبت به سال ۱۳۷۳ حدود ۱۶۲۵ مترمربع افزایش نشان می‌دهد. کتابخانه‌ها دارای ۳۷۰ عدد میز مطالعه، ۱۶۱۸ عدد صندلی (به ازاء هر ۴۶۷ نفر جمعیت استان یک عدد صندلی و به ازاء هر ۵ نفر عضو فعال یک عدد صندلی)، ۸۶۴ عدد قفسه و ۵۵ برگه‌دان است.

آموزش نیروی انسانی

در آخرین آزمون خودآموزی کتابداری و اطلاع‌رسانی تعداد ۳۹ نفر از کتابداران استان شرکت کرده‌اند. به دلیل علاقه‌ای که به این حرفه نشان می‌دهند خواستار ادامه این آموزش که یک نوع آموزش علمی - یادگیری است، شده‌اند. علاوه بر این کتابداران در کارگاه‌های آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی و سایر آموزشهای کتابداری شرکت فعال داشته‌اند. حدود ۱۵ الی ۲۰ درصد از کتابداران استان نیاز به آموزش کوتاه‌مدت در سطوح مقدماتی، میانی و یا عالی دارند که در این خصوص برنامه‌ریزی شده است.